

Vershijnt maandelijks
Veertiende jaargang
N u m m e r 4 (154)
A P R I L 1947

Vertegenwoordiger in Nederland:
NEDERLANDA ESPERANTO-CENTRO
W. Buytenwechstr. 128-C., Rotterdam-W.
Postrekening 272818 van N. E. C.

Orgaan van de
VLAAMSE ESPERANTISTEN-BOND
POSTBUS 342, BRUSSEL
Postrekening 2321.50 van V. E. B.

LIDGELDEN:
* Leden: 75 fr.
* Steunleden: min. 125 fr.
Inwonende leden: 25 fr.
(* met bondsorgaan)

ABONNEMENTEN:
België: 60 fr.
Nederland: 4 fl.
Ceteraj landoj: 75 bfr.
Proefn.: 5 fr. (1 r.k.)

LA HISTORIO INSTRUAS

Tre baldaŭ, en julio venonta, Esperanto ekzistos sesdek jarojn. Tio signifas, ke por nia instruo ni jam povas kun ioma tre utila perspektivo superrigardi la historion de nia relative juna movado.

Dum tiuj ses jardekoj Esperanto alterne travivis periodojn jen esperigajn, entuziasmoplenajn, eĉ brilajn, dum kiuj la venko nemalofte ŝajnis proksima; jen periodojn nigrajn, malkuraĝigajn, vere regresajn, dum kiuj dubo rodetis la konvinkon de la plej fidelaj.

Sian infanmalsanon, la Ido-skismon, Esperanto venke travivis. Kvankam ne sen doloro kaj danĝero! Ido, kies nomon kaj signifon la nuna esperantista generacio jam devas elfosi el primovadaj historiaj verkoj, siatempe estis la grava, la decidiga provilo por la juna Esperanto. La venko super Ido por ĉiam restos la plej granda kaj multsignifa triumfo por Esperanto, kiu akiris per ĝi enviindan, por konstruita lingvo vivnecesan kontraŭreforman imunecon.

Du mondmilitojn la internacia lingvo travivis, kaj la domagoj kiuj el ili rezultis por Esperanto, kvankam konsiderindaj, ankaŭ neniel montriĝis vivdanĝeraj. La batoj kiuj reale ŝancelis Esperanton estas de alia speco...

Esperanto fakte estas la frukto de rasaj malamoj kaj maturiĝis en tero kiu vidis sennombrajn intergentajn persekutojn kaj pogromojn. Ja ne estas hazardo, ke la lulilo de la internacia lingvo staris en lando vasta kvazaŭ kontinento, kie logis plej diversaj homgrupoj kaj paroliĝis pli ol cent lingvoj.

En propra naskiĝlando jam frue trafis nian aferon la unua bato kiu mirakle ne estis mortiga. Pro enpresado de traduko el Tolstoj, la unua tre pene vivanta Esperantogazeto estis malpermesata en Ruslando, kaj sen tiama helpo el Germanujo laŭ propra diro de Zamenhof « nia afero nun eble jam de longe ne ekzistus ».

La nunaj agitistoj kiuj bruetas sur la Esperanto-scenejo kaj pleadas por rasmalamaj konceptoj kaj ekskluzivo kontraŭ difinita popolo, instruigu per la Esperanto-historio!

Se en 1936 ni funebris pro la malpermeso de Esperanto en Germanujo, ni nun sincere ĝoju pro ĝia forta renaskiĝo, eĉ senecese helpu entuziasme kaj laŭ povo. Same ni nun malĝojas pro la malfavora sinteno de la Ruslandaj aŭtoritatoj rilate Esperanton, sed se

morgaŭ niafavore ankaŭ tie aliĝus la cirkonstancoj, ni ne malpli ĝoju!

Tro longtempe pli ol 200 milionoj da Eŭropanoj restis nealireblaj por nia idealo, por ke nun, kiam almenaŭ en Germanujo la verda stelo reekbrilas, ni dependigu nian tiurilantan sintenon de konsideroj fremdaj al nia afero.

Kontraŭgentan agitadon ni nenial toleru en nia movado, ĉar esence ĝi estas neakordigebla kun Esperanto! Eco.

Esperantistenpostbedienden te Antwerpen

Ze dragen de groene ster op de linkerarm

In memoriam Leo Belmont

Leopold Blumental, in zijn vaderland en in de Esperantowereld beter bekend onder zijn schrijversnaam Leo Belmont, is omstreeks 1943 te Warschau overleden. Het nieuws van zijn afsterven drong met merkelijke vertraging in de wereld door.

Belmont, die als Pools dichter en auteur van graag gelezen historische en psychologische romans een aanzienlijk oeuvre achterlaat, was een Esperantist van het eerste uur. In 1887 reeds, het jaar waarin het Esperanto werd gepubliceerd, riep hij, als twee en twintig jarig jongeling, Dr. Zamenhof de profetische slagzin toe: « U zult overwinnen, Mijnheer, U zult overwinnen! »

Na vijf dagen studie van de nieuwe taal vertaalde hij in klassiek Esperanto verzen van Heine en Byron, die later in « Fundamenta Krestomatio » door Zamenhof werden opgenomen! Na de auteur van Esperanto was hij de eerste Esperantodichter en hij was ook de eerste die Esperantoverzen in zijn taal vertaalde.

Leo Belmont werd de incarnatie van de gloedvolle strijder voor nationale vrijheid en internationale verstandhouding. Zijn lot was dan ook nauw verbonden met de op- en nedergang van zijn ongelukkig vaderland. Tot het laatste toe zou hij een ogenschijnlijk teken van tegenstrijd zijn, hij die zich nog kort voor de oorlog « een wild man » noemde, « fanatiek vijand van het fanatisme, bittere woorden sprekend naar beide zijden... »

Als hoofdopsteller van een litterair en politiek weekblad « Het Vrije Woord », werd hij onder het tsaristisch regime vijfmaal gearresteerd (« voor 't vaderland te zitten, is geen grote kunst... ») en éénmaal verbannen, en bleef hij als advokaat geschrapt van de balie tot de geboorte van de nieuwe Poolse staat.

Als organisator en taalkundige, als propagandist en spiritueel redenaar heeft Leo Belmont jarenlang op Esperantoge-

bed een heel voorname rol gespeeld. Hij was lid van het Esperanto taalcomité en van de Akademie. Op zijn zeventigste jaar deed hij de berustende vaststelling, dat de opwerpingen tegen het Esperanto, waarmee hij jaren geleden in zijn groot werk « Over Kunst- en Natuurtaalen » had afgerekend, immer opgeld bleven doen, « want even als het genie is de menselijke dwaasheid onsterfelijk ».

Hij was de eerste die het uitzonderlijk

noy » verschenen, een bundel waarin ook originele Esperanto gedichten van hemzelf voorkomen. Een dezer, « Stervensuur », publiceren we hier in Nederlandse vertaling.

Hoe eindde deze dynamische kracht, die in eigen taal meer dan honderd boekwerken schiep, waaronder drie lijvige dichtbundels, die zijn ganse leven storm liep voor zijn idealen en het dan ook nooit tot waren welstand bracht? Wij weten enkel dat hij gepantserd met

STERVENSUUR

LEO BELMONT

Als de ijskoude dood naar gewoonte wil strekken
De onbarmhartige klauwen,
Deze wereld verlaten, door 't duister te trekken
Kan toch niet zo benauwen!
Alle levende dingen het leven eens lieten,
Zo ook gaat ons harte...
't Onbestendige moet ons ten laatste verdrieten
Van de vreugden en smarten.
Maar geliefden verlaten in 't uur van ons sterven
Voor 't meedogenloos noodlot
En hun tranen nog horen, om 't graf te verwerven,
Dat is hard, o mijn God!

Uit « Esperantoklanken »

pedagogisch belang van het Esperanto in het licht stelde: « De jeugd zal beter de nationale spraakkunstregels begrijpen na de studie van het eenvoudige Esperanto, ze zal ook gemakkelijker vreemde talen aanleren daar de Esperanto-woordschat er als het ware de inleiding van is ». En hij die een uiterst verzorgde klassieke opvoeding genoot, was de mening toegedaan, dat de jeugd meer baat zou vinden door de studie van een bij uitstek logische taal dan door Grieks en Latijn. « Zelf woorden smedend zal zij zich gewinnen aan de analyse van ideeën ».

Als vast medewerker aan de voornaamste periodieken, publiceerde hij vele vertalingen uit de wereldpoëzie, die in boekvorm onder de titel « Esperantaj So-

filosofisch optimisme, zelfironie en veel mededogen voor zijn medemens, alhoewel lichamelijk geknakt, tot het uiterste oogenblik steun en troost bracht aan zijn omgeving in de dramatische uren die zijn volk beleefde.

Zijn « Stervensuur » was hem wellicht zacht. En zoals hij in de mannenjaren aanvoelde, zal niet de dood hem hebben afgeschrikt, maar veeleer het scheiden van de beminden op een ogenblik, dat de toekomst onheilspellend in de verte lag.

Leo Belmont, geestelijk gigant van den arbeid, kamper voor vrijheid, menselijkheid en schoonheid, uw naam zal niet te loor gaan, noch bij uw volksgenoten, noch bij uw Esperantovrienden, waarvan gij het bindteken waart!

TYNEVERUM.

GRAVA AVIZO!

Dezirante kolekti ĉiujn esperantajn tradukaĵojn el la verkaro de F. Timmermans (ankaŭ la ne-publikigitajn) por eventuala eldono, mi petas ĉiujn interesatojn sin turni al mi. — E. PAESMANS KOEPOORTSTR. 64, ANTWERPEN.

XII-a KONGRESO DE FLANDRA LIGO ESPERANTISTA

Esperantista Kabaredo

la 25-an de Majo en « Royal »
Granda Placo, Mehleno

Dancoj — Kantoj — Muziko — Deklamoj — Skizoj
Bonhumoro — Satiro — Entuziasmo.

GRAVA EVENTO!

« Zaandam Antaŭen » post kelkaj monatoj festos sian 35-jaran ekziston. Impona solenaĵo, kaj grave internacia akcepto kaj festkunveno okazos. Samideanoj tutmondaj skribu al ni! BEUKENLAAN 12, ZAANDAM (Nederland)

